

Vidni ze dne 8. dubna 1908, pres. 4/8, sbírky Nowakovy čís. 1086 n. ř.). Dovolatelka počítá též s tou možností, že usmrčený, jsa při své hluchotě desorientován pískáním a slabě percipuje zvuky parní pišťaly, měl snad dojem hlasů odjinud přicházejících. Ale v tomto případě by šlo zase jen o jeho zavinění, že, ač měl onu chorobu a ač mu proto šafář M. řízení volů již jednou odebral, přece stále naléhal na tohoto svědka a po roce 1921 opět dosáhl toho, že mu svědek svěřil zase vedení volů s potahem. Z uvedeného patrně, že nižší soudové právem žalobě nevyhověli.

Čís. 5533.

Ustanovení §§ 12 a 40 služebního řádu pro železniční zaměstnance (vyhlášeného výnosem ministerstva železnic ze dne 7. dubna 1898, čís. 16366) o právních účincích přijímacích dekretů dlužno obdobně použiti i pro dekret povyšovací. Práva, nabytá povýšením, nelze zrušiti jednostranným odvoláním se strany správního úřadu.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1925, Rv I 1809/25.)

Žalobě revidenta státních drah, již se domáhal proti Československému eráru zjištění, že mu přísluší s pořadím od 1. července 1921 osmá služební třída statu II. b) úředníků československých státních drah dle dekretu ředitelství československých státních drah v Košicích ze dne 11. března 1923, že dekret téhož ředitelství ze dne 17. května 1924 je bezúčinným a že žalovaný erár jest povinen doplatiti žalobci za čas od 30. června 1923 do 1. ledna 1924 služební požitky osmé služební třídy, o b a n i ž š í s o u d y v y h o v ě l y, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Pokud jde o právní posouzení věci, namítala žalovaná strana, že ředitelství v Košicích se mylilo, určivši pořadí žalobce v IX. služební třídě od 1. července 1916 a důsledkem toho neprávem povýšilo ho do osmé služební třídy statu II. b) s pořadím již od 1. července 1921, že proto právem toto zařadění a povýšení dekretem ze dne 17. května 1924 bylo zrušeno. Jde o to, jaký význam má doručení dekretu o zařadění a povýšení a zda toto později jednostranně může býti změněno nebo zrušeno. Žalobce, jak je nesporno, jest železničním úředníkem a podléhá proto služební pragmatice pro zřizence železniční, vyhlášené výnosem min. železnic ze dne 7. dubna 1898, čís. 16.366. Nepřísluší mu proto postavení skutečného státního zřizence a nevztahuje se na něho dekret ze dne 16. srpna 1841, čís. 555 sb. z. s. Služební pragmatika v §u 12 praví, že každý úředník obdrží ustanovovací dekret, ve kterém musí býti vyřčeno, do které služební kategorie náleží, jaký má titul, plat a pod. V oddílu V. §u 40 odst. 4 se pak mluví o právech zaměstnanců v tom směru, že jim zaručena jest nezkratitelnost jim náležejících nebo přiznaných příjmů dle služební třídy a stupnice platové, v níž se nalézají, vyjímajíc případy §u 54. Ani v tomto §u 54 ani v dalších ustanoveních pragmatiky není zmínky o tom, že jednou provedené zařadění do určité třídy nebo povýšení může býti odvoláno nebo změněno. Žalovaná strana uvádí jen, že dekret o zařadění a povýšení nemá povahy konstitutivní, že tedy pro

úředníka nezakládá právního nároku, nýbrž že jest rozuměti dekretu tak, že z důvodů použití citovaných tam předpisů, zakládajících materiálně nesmluvní nárok žalobce na úpravu požitků, budou zaměstnanci vypláceny požitky té které třídy, že tedy v souzeném případě ředitelství, určivši dekretem žalobcovy požitky, nevešlo v novou smlouvu, nýbrž projevilo vůli, jakým způsobem zákonný po případě v cestě nařizovací uložený závazek k úpravě požitků splniti zamýšlí. To však odporuje ustanovení §§ 12 a 40 služ. pragmatiky. Doručením a právomocí dekretu nabývá úředník práv v dekretu mu přiznaných. Poměr mezi stranami je poměrem ryze soukromoprávním, smluvním. V organizačním statutu ze dne 19. ledna 1916, čís. 16 ř. zák. a v §u 3 služební pragmatiky se vyslovuje, že, pokud služební pragmatikou a zákonnými předpisy různost práv a povinností není podmíněna, možno použití i pro železniční zaměstnance obdobně předpisů platících pro státní zaměstnance. Avšak ani služební pragmatika pro státní zaměstnance ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák. ani jiné zákony, na toto zaměstnanectvo se vztahující, nemají ustanovení o tom, že by jednou provedené a právoplatné zařazení a povýšení státního zaměstnance mohlo býti zrušeno z důvodů, žalovanou stranou tvrzených. Tato pragmatika stanoví v §u 49, že o každém povýšení do vyšší třídy hodnostní vyhotoví se dekret, v němž uvedou se úřední titul, platy a den povýšení, a v §u 55, že postup do vyšších platů provede se na přihlášení úředníkovy, o každém postupu do vyšších platů vydá se dekret, ve kterém vyznačí se platy a den nápadu práva. Pouze zákon ze dne 22. prosince 1924, čís. 287 sb. z. a n. v § 11 nařizuje, že, byl-li odpočivný nebo zaopatřovací požitek přiznán neb likvidován neprávem, nebo částkou vyšší, smí se od příjemce požadovati vrácení částky, kterou přijal v dobré víře, a v §u 7, že podle zásad tohoto zákona upraví se i odpočivné požitky pensionovaných zaměstnanců podniků a ústavů, státem spravovaných, i pensistů drah sestátněných. V tomto případě nejedná se však ani o požitky odpočivné ani zaopatřovací. Žalovaná namítá dále, že propočítání provedlo již ředitelství státních drah v Praze, ale netvrdí ani, že dekret o tom žalobci byl doručen. Konečně namítá, že při propočítání ředitelství košické se mylilo, určivši jeho pořadí v IX. služební třídě od 1. července 1916. Jak z vývodů žalobní odpovědi plyne, přivoděn byl omyl ten jedině nesprávným výkladem zákonů a předpisů o propočítání. Žalovaná strana také ani netvrdí, že žalobce sám nesprávným údajem, oznámením a pod. omyl ten přivodil, neb o něm věděl. Nebylo by tu tedy ani předpokladů §u 871 obč. zák., dle něhož by strana žalovaná nebyla vázána ustanovením dekretu ze dne 11. března 1923.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolání v tom, že odvolací soud použil ustanovení §§ 12 a 40 služebního řádu pro železniční zaměstnance (vyhlášeného výnosem ministerstva železnic ze dne 7. dubna 1898, čís. 16.366) o právních účincích přijímacích dekretů obdobně i pro dekret povyšovací. Dovolacím vývodům nelze však přisvěd-

čiti. Vždyť účel a právní povaha povyšovacího dekretu jsou v podstatě stejny jako u dekretu přijímacího, ježto také jím se znova upravuje právní poměr mezi železničním zaměstnancem a zaměstnavatelem, a proto jsou v něm uvedeny veškeré podstatné znaky tohoto nového poměru jako hodnost, služební třída určitého stavu a doba pořadí. Vše to obsahuje i dekret žalobcův ze dne 11. března 1923, čís. 12.058 a jest v něm uveden i právní důvod povýšení poukazem na příslušné zákony a výnosy ministerstva železnic. Odvolací soud v rozsudku správně odůvodnil, že žalobce nabytí pravoplatně vydaným a jemu doručeným dekretem o povýšení, práv v dekretu mu přiznaných a že není zákonných předpisů, jimiž by mohl nabytých práv býti zbaven jednostranným opatřením nadřízeného správního úřadu, a dovolací soud sdílí úplně jeho právní názor. I jinak lze odkázati k zevrubným a správným důvodům rozsudku odvolacího soudu.

Čís. 5534.

K zákazu vydržení podle Šu 43 cís. patentu ze dne 25. července 1853, čís. 130 ř. zák., dlužno přihlédnouti z úřadu.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1925, R II 350/25.)

Procesní soud první stolice zamítl žalobu, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší ani služebnost ani jakékoliv jiné právo jízdy z lesa. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a ve věci znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Cís. patentem ze dne 25. července 1853, čís. 130 ř. zák., měla býti z důvodů veřejnoprávních zbavena lesní půda břemen a podle Šu 1 třetí odstavec písm. a) byla vyvazena různá práva k lesním pozemkům, mezi nimi i polní služebnosti. Podle Šu 6 a) muselo vyvazení a upravení těchto práv býti projednáno z povinnosti úřední a ustanovením Šu 43 pat. bylo zakázáno nabytí takových práv vydržením ode dne vyhlášení patentu, t. j. ode dne 14. července 1853 a vydržení dosud nedokonaná prohlášena byla za přerušena. K tomuto zákazu, majícímu povahu veřejnoprávní, nutno hleděti z povinnosti úřadu a proto nesejde na tom, že žalobci teprve v opravném řízení uplatnili námitku, že pozemky, k nimž žalovaný si osobuje služebnost jízdy, vydržením nabytou, byly v době vydržení lesní půdou. Odvolací soud poukazuje správně k tomu, že již při místním ohledání bylo prvním soudem zjištěno, že dosud stojí na pozemku žalobcův podél sporné cesty v délce asi 15 kroků staré smrky a jedle. Již tato zjištěná okolnost měla první soud vésti k tomu, by z moci úřední vyšetřil, zda osobovaná služebnost jízdy nepříčí se veřejnoprávnímu zákazu vydržení v cís. pat. z roku 1853 vyslovenému, zejména, zda v době vydržecí nebyla vykonávána po půdě lesní, a do které doby spadá ukončení vydržení, poněvadž vydržení takových práv jen do dne vyhlášení